

ÖĞRENCİLERİ İÇİN TEZ YAZIM KILAVUZU

(Lisans Bitirme Tezi Hazırlanmasında Uyulacak Şekil ve Esaslar)

Tez Yönetimiyle İlgili Temel İlkeler

- Tezlerde kullanılan terimlerde birlik sağlanmalıdır. (Örneğin, tez metninde ‘kanun’/ ‘yasa’, ‘tabiat’/ ‘doğa’, ‘teori’/’kuram’ gibi aynı anlama gelen terimlerin hangisi tercih edilecekse, o terim kullanılmalıdır. Başka kaynaklardan aynen yapılan aktarmalar, bu kuralın dışındadır.)
- Tezlerde üslûp birliği sağlanmalıdır.
- Tezlerde bir veya birden fazla kaynaktan yapılan aktarma veya alıntılar, birbiri ardı sıra bir sayfa veya daha fazla yer tutacak şekilde verilmemelidir. Bunun yerine, ya alıntı/aktarmalar arasında, tezi hazırlayanın eleştiri, yorum veya açıklamaları da yer almalı veya bu tür uzun aktarmalar, tezin ‘Ekler’ kısmında gösterilmelidir.
- Tezlerde bilimsel etik kuralları mutlaka gözetilmelidir.

1. GİRİŞ

Bilimsel yazım kurallarına uygun bir standardı sağlamayı amaçlayan bu kılavuzda, tezlerle ilgili genel ilkeler kısa ve öz bir şekilde anlatılmıştır.

Lisans tezi hazırlayacak olan öğrencilerin, tezlerle ilgili olarak bu kılavuzda verilen biçim ve öz ile ilgili tüm ilkelere uymaları zorunludur.

2. GENEL BİÇİM VE YAZIM PLANI

2.1. Kullanılacak Kağıdın Özelliği

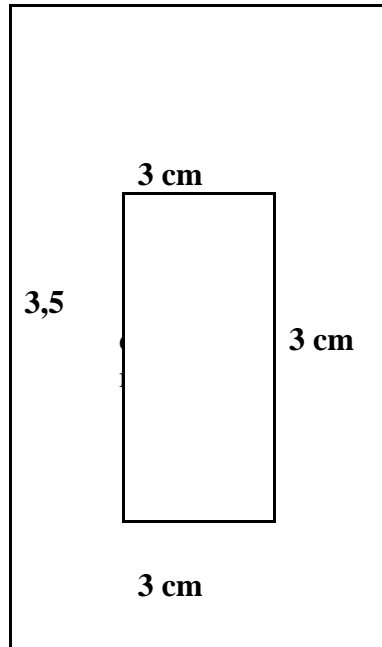
Tez yazımında kullanılacak kağıtlar 80 gr. standartta ve birinci hamur beyaz kağıt olmalıdır. Ciltlenip kesildikten sonra 20x28.5 cm. ebadını muhafaza etmelidir.

2.2. Yazım Özelliği

Yazım bilgisayar ile yapılmalı; düz karakter kullanılmalı, kağıdın tek yüzüne yazılmalıdır. Dış kapak ve cilt kapağı dahil, tezin tümünde **Times New Roman** yazı sitili ve büyüklüğü **12 punto** olmalıdır. Ancak, dış kapakta **tezin adı 16 punto** ve **boldlanmıştır** olmalıdır. Yazımda virgül ve noktadan sonra, bir karakter boşluk bırakılmalıdır.

2.3. Kenar Boşlukları ve Savfa Düzeni

Şekil 1.1. de gösterilen A4 kağıdına göre sayfa düzeninde ve normal kitap boyunca yazılması halinde, kağıdın sol kenarında **3,5** sağ kenarında **3** üst ve alt kenarlarında **3**er cm. boşluk bırakılmalıdır.

Şekil 1.1. A4 Kağıdına Göre Sayfa Düzeni

2.4. Yazım Planı

Bölüm ve alt bölüm başlıkları ile satır başları sol boşluk çerçevesi kenarından; paragraf başları, bu çerçevenin 1-1.5 cm. sağından (veya uygun bir aralıktan sonra) başlamalıdır.

Sağ kenarda ise; bilgisayarla yazımda tüm satırlar çerçeve içerisinde aynı hizada bitirilmelidir.

2.5. Anlatım

Tez kolay anlaşılır bir Türkçe ve yazım kurallarına uygun bir dille yazılmalıdır. Yazım kurallarında imla bakımından Türk Dil Kurumu'nun çıkardığı imla Kılavuzuna uyulması gerekmektedir. Anlatım üçüncü şahıs ağzından yapılmalı, kısa ve öz cümleler kullanılmalıdır.

2.6. Satır Aralıkları

Tez yazarken Times New Roman yazı stili kullanılmalı ve metinde 12 punto ve **1.5 tam satır** aralığı kullanılmalıdır.

Şekillerin ve çizelgelerin açıklamaları ile alıntılar ve **dip notların yazımında ise Tek Satır** aralık kullanılmalıdır. Özet, İçindekiler, Şekiller, Çizelgeler, Kısaltmalar Dizini ve Kaynaklar gibi, ana başlıklar, bölüm başlıkları ve alt bölüm başlıkları ile bunları izleyen ilk paragraf arasında kullanılan aralığa göre **bir aralık**; bir alt bölümün son satırı ile bir sonraki alt bölüm başlığı arasında da kullanılan aralığa göre bir aralık boşluk bırakılmalıdır. Metin içerisinde yer alan paragraflar arasında ilave aralık bırakılmamalıdır. Bölümler daima yeni bir sayfa ile başlamalıdır.

2.7. Sayfaların Numaralanması

Sayfa numaraları **sayfa altında orta kısma** yazılmalı, iç kapak dışında tüm sayfalar numaralanmalıdır.

Özet, Önsöz (ve/veya Teşekkür), İçindekiler ve varsa Şekiller, Çizelgeler, Kısaltmalar Dizini gibi tez ön sayfalar "I, II, III, ..." şeklinde **Romen rakamları** ile; giriş bölümü ile başlayan tez metni ise "1, 2, 3, ..." şeklinde numaralanmalıdır. Sayfa numaralarının önünde ve arka yanında yarım parantez, çizgi v.b. gibi karakter kullanılmamalıdır.

2.8. Bölüm ve Alt Bölümler

Tezin, bölüm ve alt bölümlerinin belirlenmesinde gereksiz ayrıntıya inilmemeli; bölüm ve alt bölümlerinin birbirlerine göre öncelik sırasına dikkat edilmelidir.

Birinci derece bölüm başlıkları yazımda kullanılan puntoda (12 punto) **BÜYÜK HARF** ile; **ikinci derece alt bölüm başlıklarında her kelimenin ilk harfi büyük, diğerleri küçük harflerle** yazılmalıdır. Birinci ve ikinci derece başlıklarda eğer "ve/veya/ile" v.b. gibi bağlaçlar varsa bunlar küçük harflerle yazılmalıdır. Dördüncü derecede alt bölüm başlığında birinci kelimenin ilk harfi büyük, diğer tüm kelimeler küçük harflerle yazılmalıdır. Dördüncü

derece alt bölüm başlığı kullanılıyorsa aynen üçüncü derece alt bölüm başlığı gibi yazılmalıdır. Dördüncü dereceden daha ileri derecede alt bölüm başlığı kullanılmamalıdır.

2.9. Dipnotlu Kaynak Gösterme Gösterme

Kaynak göstermede "Dipnotlu kaynak gösterme" metodu kullanılır.

Dipnotlu kaynak gösterme sisteminde, her sayfada atıf yapılan kaynaklar sırasıyla o sayfanın altında verilir, sonra da hepsi birden KAYNAKLARDA'da gösterilir. Böylece bu sistemde bir kaynak hem ilk geçtiği sayfada, hem de sondaki KAYNAKLAR'da olmak üzere iki kere tanıtılmış olur.

Dipnotu yazarken şu kurallar gözönünde bulundurulmalıdır:

- a) Dipnotlar gereksiz derece uzun olmamalıdır.
- b) Aynı dipnot numarasıyla birden fazla kaynak- gösterilebilir.
- c) Başlık satırlarına dipnot konmaz, eğer gerekiyorsa metin içerisinde uygun bir yere yerleştirilmelidir.
- d) Dipnotlar, **10** punto ile yazılmalıdır

2.9.1. Dipnotların Verilişi

Dipnotlar **her bölümde yeniden** numaralandırılmalıdır. Dipnotlar genelde rakamla gösterilir. Ancak gerekli hallerde özel işaretler de kullanılır.

Metinde dipnotların yerlerini iyi belirlemek gerekir. Normal olarak, dipnotlar bir isim, kavram veya konu sözcüğünden hemen sonra ya da cümle ve paragraf sonlarına konulmalıdır. Dipnotları göstermek için kullanılan rakamlar, metinde ilgili kelimenin üzerine yazılır ve ayrıca nokta, virgül, parantez veya benzeri işaretler konulmaz.

a- İlk Kez Kaynak Gösterme

Kaynak göstermeyi iki grupta değerlendirmek mümkündür. Birincisi kitapların kaynak gösterimi, diğeri süreli yayınların yani makalelerin kaynak gösterimidir.

a.1- Kitabı İlk Kez Dipnotta Gösterme

Bir kitabı dipnotta ilk kez tanıtırken onun hakkında şu bilgileri vermek gerekir: Yazar adı, kitap adı ve yayın bilgileri.

a.1.1. Yazar Adı

Normal sıraya göre, önce ilk ad sonra soyad gelecek şekilde yazılır. İsimlerin, yalnız ilk harfleri büyük olmalıdır. Eğer ismin tamamı biliniyorsa ilk adı kısaltmaya gerek yoktur. Metinle ilgili özel bir anlam taşımadığı sürece "Prof.", "Doç.", "Dr.". Arş.Gör." v.b. ünvanları yazmaya gerek yoktur.

Yazar gerçek kişi olabileceği gibi, özel veya resmi bir kurum-kuruluş olabilir. Örneğin bir fakülte,, enstitü, bakanlık, araştırma kurumu v.b. gibi. Kurum adı eğer uzun ise o takdirde bazı kısaltmalar yapılabilir. Örnek: AÜFEFD (Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi), SBF (Siyasal Bilgiler Fakültesi). Kısaltmaların anlamlarını açıklamak için araştırmamanın ön kısmına içindekilerden sonra bir kısaltmalar listesi konulmalıdır.

a.1.1.2. Kitap Adı

Hiç değiştirilmeden kitabın başlık sayfasındaki şekli ile verilmelidir. Eğer biri ana, diğeri alt olmak üzere iki ayrı başlık varsa o takdirde ikisinin arasına iki nokta üst üste, virgül v.s. koyulmalıdır.

Bir kaynağa ilk kez başvurulduğunda onun dipnotta gösterilmesi ile ikinci ve daha sonraki başvurmalarda dipnotların yazımı birbirinden farklıdır. **Bir kaynağa ilk kez yapılan başvuruda onunla ilgili tüm bilgileri vermek gerekir.**

Örnek:1- Kitaplar İçin

Ahmet Yaşar Ocak, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Marjinal Sufilik: Kalenderiler (XIV-XVII. yüzyıllar)*, Ankara 1992, s.45.

Yunus Özger, *1895 Bayburt Ermeni Ayaklanmaları*, İstanbul 2007, s.125.

(Yazar adı soyadı, (virgül),kitabın tam adı (italik), basım yeri yılı, (virgül), sayfa numarası.(nokta)

Oysa aynı kaynağa ikinci kez başvurulurken bu bilgileri yinelemeye gerek yoktur. Onun yerine bunları okuyucuya anımsatacak kısa bir tanıtıcı işaret yeterli olacaktır.

ÖRNEK: Aynı kitap ikinci defa kullanılıyorsa;

Ocak, *Kalenderiler*, s.45.

Özger, *Ermeni Ayaklanmaları*, s.125.

b. Süreli Yayınlar (Makalelerin dipnot verilışı)

Bir süreli yayın içinde yayımlanan bir makale dipnotta kaynak olarak şöyle gösterilir: Önce Yazar adı ve soyadı verilir, makalenin adı tırnak içinde yazılır, derginin adı tıpkı kitap adı gibi italik olmalıdır. Ardından cilt nosu, sayı nosu (Ay, yıl), sayfa nosu verilir.

Örnek:1- Makaleler için

Mübahat S. Kütükoğlu, “Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettuat Defterleri”, *Belleten*, LIX/225, Ankara 1985, s.395.

Örnek:2- Aynı makale ikinci defa kullanılıyorsa

Kütükoğlu, “Temettuat Defterleri”, s.395.

Not: Dipnotta kullanırken sadece geçtiği sayfa numarası, Kaynakça yazarken makalenin ilgili dergide yer aldığı sayfa aralığı verilmelidir.

Örnek: İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “Karamanoğulları Devri Vesikalarından İbrahim Beyin Karaman İmaretı Vakfiyesi”, *Belleten*, I/I, II.Kanun 1937, Ankara 1995, s.56-127.

Not: a.g.e, a.g.m gibi kısaltmalar hiç bir şekilde kullanılmaz.

2.10. Alıntılar

Tez içinde bir başka kaynaktan alınmış bir bölüm aynen aktarılmak isteniyorsa, böyle bir alıntı ya italik karakterlerle tırnak içinde, ya da ana metnin son satırından başlayarak bir aralık boşluk bırakıldıktan sonra satır başından ayrı bir paragraf olarak, yine tırnak içinde (".....") ve kullanılan aralığın yarısı (veya daha dar bir aralık) kullanılarak yazılmalıdır. Alıntidan sonra tekrar ana metne geçerken, yine bir aralık boşluk bırakılmalıdır.

Örnek:

..... Anadolu'daki Selçuklu ve beylik dönemi medreseleri hakkında Aynur Durukan şu bilgiyi nakleder:

"Hani'deki medrese dışında, Anadolu'daki açık avlulu Selçuklu ve Beylikler dönemi medreselerinden dokuzunda havuz bulunur."

2.11. Kısaltmalar

Tezde çok kullanılan birden fazla oluşmuş terimler için baş harfleri kullanılarak kısaltma yapılabilir. Bu durumda yapılan kısaltma ilk geçtiği yerde parantez içinde bir kez açıklanmalıdır. Bunlar "Kısaltmalar" başlığı altında alfabetik sırayla sunulmalıdır.

Birden fazla sözcüğün başharfleri kullanılarak yapılan kısaltmalarda, her sözcüğün başharfinden sonra nokta kullanılmalıdır. (Örneğin; M.T.A., D.S.İ., M.P.M., A.Ü., İ.İ.B.F., ...). Ancak, TÜBİTAK, NATO, USA, AT, UNESCO, TBMM, OPEC, GB gibi standart kısaltmalarda harfler arasına nokta konulmamalıdır.

Coğrafi yönlerin kısaltmalarında, yönlerin Türkçelerinin ilk harfleri kullanılmalıdır.

Örneğin; D, B, GB, KD ... gibi)

3. ŞEKİLLER VE ÇİZELGELER

Tez içinde anlatıma yardımcı olacak biçimde şekiller ve çizelgeler konabilir. şekil ve çizelgelerde yer alacak tüm çizgi, işaret, simge, rakam ve yazılar, bilgisayar yazıcısı kullanılarak yapılmalıdır.

3.2. Şekil ve Çizelgenin Numaralanması

Tüm şekil ve çizelgelerin kendine ait bir numarası olmalıdır. Numaralama rakamlarla yapılmalıdır. Numaralar her bölüm içinde kendi aralarında birbirinden bağımsız olarak ayrı ayrı olmalıdır.

Örnekler:

Şekil 1.1. Şekil 1.2, Şekil 1.3

Şekil 2.1. Şekil 2.2, Şekil 2.3

Çizelge 1.1. Çizelge 1.2, Çizelge 1.3

Çizelge 2.1. Çizelge 2.2, Çizelge 2.3.... şeklinde olmalıdır.

3.3. Şekil ve Çizelge Açıklamaları

Açıklamaların yazımında, kullanılan aralığın yarısı veya daha dar bir aralık kullanılmalıdır. çizelge açıklamaları çizelgenin üstüne yazılmalı : Çizelge açıklaması son satırı ile çizelgenin üst kenarı arasında kullanılan aralığa göre bir aralık boşluk bırakılmalıdır. Şekil açıklamaları ise şeklin altına yazılmalı; şekil altı açıklaması ile şeklin alt kenarı arasında da kullanılan aralığa göre bir aralık boşluk bırakılmalıdır. Bu açıklamalar olabildiğince öz ve açıklayıcı olmalıdır. Açıklamaların bir satırı aşması halinde, ikinci ve diğer satırlar birinci satır başı ile aynı kolonda başlamalı, blok yazım yapılmalıdır. Çizelge ve şekil açıklamalarının sonuna nokta veya virgül konmamalıdır.

Örnek:

Kelime Uz	İhtimal	Kelime Uz	İhtimal	Kelime Uz	İhtimal
1
2
3
4

Çizelge 1. Türkçe'de kelime uzunluklarının ihtimalleri (%)

4. TEZ KAPAĞI VE ÖZEL SAYFALAR

4.1. Dış Kapak: Dış kapak için beyaz kuşe karton kullanılmalıdır. Dış kapağın muhtevası ve sayfa düzeni EK 1'de verilmiştir. Tezin başlığı mümkün mertebe kısa ve öz olmalı ve tezin konusunu ve muhtevasını en iyi şekilde yansıtmalıdır.

2008 ÜNİVERSİTESİ FAKÜLTESİ BÖLÜMÜ
Osman SÖNMEZ	Osman SÖNMEZ OSMANLI DEVLETİNDE VAKIFLAR
OSMANLI DEVLETİNDE VAKIFLAR	BİTİRME TEZİ TEZ YÖNETİCİSİ Doç. Dr. TAHA NİYAZİ KARACA
BİTİRME TEZİ	Ankara - 2008

EK 1'de verilen kalıba göre kapağın üst kenarından yaklaşık 3 cm aşağıdan başlayarak Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Bölümü ve öğrenci adı 12 punto büyük harfle 1,5 tam aralıkla yazılmalıdır.

Tezi hazırlayanın adı ve soyadı, kısaltma kullanılmaksızın, açık olarak, 12 punto harflerle, ismin ilk harfleri büyük, soyadı bütünüyle büyük olarak; tek satır halinde ve kapağın düşey orta çizgisine göre ortalanarak yazılmalıdır.

Tezin adı (başlığı), 14 veya 16 punto büyük harflerle ve boldlu olarak, kapağın düşey orta çizgisine göre ortalanarak yazılmalıdır. Tezin adının (başlığının) bir satırdan daha uzun olması halinde, satırlar arasında 1,5 tam aralık (3 satır aralığı) boşluk bırakılmalıdır.

Tez adının yaklaşık 4 cm altında, tezin türü, 12 punto büyük harflerle, "BİTİRME TEZİ" olarak yazılmalıdır.

Tez danışmanı olan öğretim elemanı mutlaka "TEZ YÖNETİCİSİ" başlığı altında verilmeli ve altına danışman akademik ünvanı ile birlikte yazılmalıdır.

4.2. İç Kapak Sayfası

Tezlerin hazırlanışı sırasında bir de iç kapak hazırlanmalı ve dış kapakla içeriği aynı olmalıdır.

4.3. Özet ve Abstract

Özet tez çalışmasının amacı, kapsamı, kullanılan yöntem(ler) ve varılan sonuç(lar) açık ve öz olarak belirtilmelidir. Ancak bunlar başlık şeklinde verilmemelidir. Özet içeriği bir sayfayı aşmamalıdır.

4.4. Önsöz (ve/veya Teşekkür)

Bu kısımda tez metni içinde yazımı durumunda anlatım bütünlüğünü bozacağı varsayılan, yalnız tezi hazırlayan tarafından sunulmak istenen çalışma ile ilgili ek bilgiler, çalışmayı kısıtlayıcı ve/veya olumlu etkenlerden bahsedilir.

EK-2- ÖNSÖZ

ÖNSÖZ

Osmanlılar tarafından fethinden, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar sürekli Erzurum eyaleti/ vilayeti sınırları içine dahil olan Bayburt, XIX. yüzyıl boyunca idari ünitelerde kaza dönemi, sancak dönemi ve tekrar kaza dönemi olarak yer almıştır. 1877- 1878 Osmanlı-Rus harbi netice itibariyle Osmanlı Devleti açısından kötü sonuçlar doğurmuştur. Fakat Bayburt, bu savaş sonrası ülkede yapılan idari düzenleme neticesinde sancak olmuştur. 1878-1888 yılları arasında on yıllık bir süre zarfında sancak olarak idare edilen Bayburt'un, merkez kaza ile birlikte Kelkit, Şiran ve İspir'den müteşekkil dört kazası bulunmaktaydı.

Bu çalışmada XIX. yüzyılda Bayburt'un idari yapısı yanı sıra, şehrin ve köylerinin toplumsal hayatında son derece önemli bir yere sahip olan vakıfları da incelenmiştir. Bir vakıf medeniyeti olan Osmanlı Devleti'nin bu dönemde Bayburt'taki tezahürleri ortaya konulmuştur. Şehrin ve köylerin nüfus yapısı, nüfusun etnik dağılımı, aile reislerinin meslekleri, köylerin gelir kaynakları, tarım ve hayvancılık faaliyetleri, yetiştirilen ürünler, ekili arazi oranları, halkın yükümlü olduğu vergi türü ve miktarları, şehirdeki ve köylerdeki eğitim- öğretim faaliyetleri, açılan mektepler ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında konunun tespitinden itibaren bütün safhalarda ilgi ve yardımlarını esirgemeyen danışman hocam sayın Prof. Dr. Selçuk GÜNAY'a, yörenin çalışılması hususunda sürekli bizleri teşvik eden değerli hocam Prof. Dr. Enver KONUKÇU'ya, çalışmalarında bana yol gösteren hocam Prof.Dr. Besim ÖZCAN'a ve araştırma ile ilgili kaynakların tahlilinde öneri ve fikirlerine başvurduğum Sayın Doç. Dr. Mehmet İNBAŞI ve Yrd. Doç. Dr. Selahattin TOZLU'ya ve belgelerin temini hususunda bize destek olan Başbakanlık Osmanlı Arşivi Personeline teşekkürü bir borç bilirim.

Erzurum - 2006

Yunus ÖZGER

Örnekte olduğu gibi çalışmada izlenen metodlar, yaklaşım biçimleri, inceleme ve araştırma safhasında elde edilen bulguların teze yansıtış biçimi anlatılır.

Önsözün son kısmında, tez çalışmasında ve tezin hazırlanmasında doğrudan katkısı bulunan kişilerle, doğrudan ilgili olmadığı halde olağan görevi dışında katkıda bulunmuş kişi ve kuruluşlara teşekkür edilmelidir.

4.5. İçindekiler Dizini

İçindekiler dizini,EK-2'deki örneğe uygun olarak hazırlanmalıdır. Tez metninde yer alan bütün bölüm ve alt bölüm başlıklar, kaynaklar (ve varsa ekler) içindekiler dizininde eksiksiz olarak verilmelidir. Tezde kullanılan her başlık içindekiler dizininde hiç bir değişiklik olmaksızın aynen verilmelidir. Her başlık

1.....

1.1.....

1.2.....

1.2.1.....

1.2.2..... biçiminde oluşturulmalıdır. Bunun için aşağıdaki örnek çalışma şekli kullanılmalıdır.

EK:3- İçindekiler Tablosu

İÇİNDEKİLER	Sayfa No
ÖZET	VI
ÖNSÖZ	VIII
KISALTMALAR	IX
TABLolar LİSTESİ	X
RESİMLER LİSTESİ	XII
GİRİŞ	1
1. ARAŞTIRMANIN MAHİYETİ VE KAYNAKLARI	1
1.1.Kaynaklar.....	2
1.1.1.Arşiv vesikaları.....	2
1.1.2.Salnâmeler.....	5
1.1.3.Seyahatnameler.....	5
1.1.4.Kütüphane malzemesi.....	6
2. BAYBURD'UN ADI VE TARİHÇESİ	6
2.1.Bayburd Adı.....	6

2.2.Tarihçesi.....	8
2.2.1.Türk hâkimiyeti öncesi Bayburd.....	8
2.2.2.Türk hâkimiyetine girişi	10
2.2.3.Osmanlılar tarafından fethi	12
3. XIX. YÜZYILDA BAYBURD'DA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ SOSYAL VE SİYASİ GELİŞMELER	18
3.1.Sosyal hadiseler.....	18
3.1.1.1828-1829 Osmanlı- Rus savaşı sonrası Ruslar tarafından göçürülen Ermeniler.....	18
3.1.2.Kırım ve Kafkas muhacirleri ve Bayburd.....	19
3.1.3.Kuraklık- kıtlık ve buna bağlı olarak meydana gelen göç hareketleri.....	21
BİRİNCİ BÖLÜM.....	29
1. BAYBURD ŞEHİRİ VE YÖNETİMİ.....	29
1.1.Şehrin Coğrafi Konumu.....	29
1.2.Şehrin Fizikî Durumu ve Şehri Belirleyici Unsurlar.....	31
1.2.1.Bayburd kalesi.....	31
1.2.2.Hükümet konağı.....	33
1.2.3.Mahkeme binası.....	36
1.2.4.Bedesten/taşhan.....	36
1.2.5.Çarşı ve pazarlar.....	38
1.2.6.Hamamlar.....	38
1.3.Şehir Yönetimi.....	40
1.3.1.Ehl-i örf (ümerâ) ve şehir yönetimi.....	41
1.3.1.1.Mutasarrıf.....	41
1.3.1.2.Voyvoda.....	42
1.3.1.3.Kaza müdürü / kaza kaymakamı.....	43
1.3.2. Ehl-i şer' (ulemâ) ve şehir yönetimi.....	53

1.3.2.1.Kadı (nâib).....	53
1.3.2.2.Müftü.....	55
1.3.2.3.Müderris.....	57
1.3.3.Dinî görevliler ve vakıf görevlileri.....	58
1.3.4.Şehir yönetiminde yer alan kurum ve kuruluşlar.....	59
1.3.4.1. Kaza yönetiminde bulunan kurum ve kuruluşlar.....	59
1.3.4.1.1.Kaza idare meclisi (meclis-i idare-i kaza).....	59
1.3.4.1.2.Maarif meclisi.....	60
1.3.4.2.Sancak yönetiminde bulunan kurum ve kuruluşlar.....	60
1.3.4.2.1.Liva idare meclisi.....	60
1.3.4.2.2.Ticaret ve ziraat meclisi.....	62
1.3.5.Bayburd belediyesi.....	63
1.3.6.Mahkemeler.....	70
1.3.6.1.Nizamiye mahkemeleri.....	70
1.3.6.2.Ticaret mahkemesi.....	71
1.3.6.3.Bidâyet mahkemesi.....	71
İKİNCİ BÖLÜM.....	74
2. İDARÎ YAPI.....	74
2.1.Osmanlı İdarî Teşkilatı ve XIX. Yüzyılda Yapılan Değişiklikler.....	74
2.2.Osmanlılar Tarafından Fethinden XIX. Yüzyıl Sonuna Kadar Bayburd'un İdarî Yapısı.....	76
2.3.Osmanlı Sancak İdaresi ve Bayburd Sancağının Kuruluşu.....	78
2.3.1.Osmanlı sancak idaresi.....	78
2.3.2.Bayburd sancağının kurulması.....	79
2.3.2.1.Bayburd sancağına bağlı kazalar	82
2.3.2.1.1.Kelkit kazası.....	83
2.3.2.1.2.Şiran kazası	90
2.3.2.1.3.İspir kazası.....	96
2.3.3.Bayburd Sancağının idarî yapısında meydana gelen gelişmeler	102

ve sancak statüsünün kaldırılması.....	
2.3.3.1.Tortum nahiyesinin Bayburd sancağından ayrılması.....	102
2.3.3.2.Kelkit ve Şiran kazalarının Bayburd sancağından ayrılması.....	103
2.3.3.3.Sancak statüsünün kaldırılması.....	105
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	111
3. NÜFUS VE YERLEŞME.....	111
3.1.Nüfus.....	111
3.1.1.XIX. yüzyılda yapılan nüfus sayımı çalışmaları.....	111
3.1.2.1835 tarihli nüfus yoklama defterine göre Bayburd'un nüfusu.....	112
3.1.2.1.Bayburd kaza merkezinin nüfus yapısı.....	113
3.1.2.1.1.Müslüman nüfus.....	114
3.1.2.1.2.Gayrimüslim nüfus.....	114
3.1.2.2. Köylerin nüfus durumu.....	115
3.1.2.2.1.Müslüman nüfus.....	115
3.1.2.2.2.Gayrimüslim nüfus	116
3.1.3.Bayburd kaymakamı Mehmed Hüsnü Bey'in hazırladığı istatistiğe göre Bayburd'un nüfusu.....	117
3.1.4.Seyyahlara göre Bayburd'un nüfusu	119
3.1.5.Nüfus idaresi cetvellerine göre Bayburd'un nüfusu.....	121
3.1.6.Salnâmelere göre Bayburd'un nüfusu.....	122
3.2.Yerleşme.....	124
3.2.1.Mahalleler.....	124
3.2.1.1.Osmanlı mahalle yönetimi ve XIX. yüzyılda Bayburd mahalleleri.....	125
3.2.1.2.Dinî gruplar açısından mahalleler.....	127
3.2.1.2.1.Müslümanların yaşadığı mahalleler.....	127
3.2.1.2.2.Gayrimüslimlerin yaşadığı mahalleler.....	135

3.2.1.2.3.Karışık mahalleler.....	136
3.2.2.Nahiyeler.....	137
3.2.3.Köy yönetimi ve Bayburd'a bağlı köyler.....	143
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	212
4. SOSYAL YAPI.....	212
4.1.Sosyal Tabakalaşma.....	212
4.1.1.Yönetici zümresi.....	213
4.1.2.İlmiye zümresi.....	213
4.1.3.Yöneticilerle halk arasındaki zümre	214
4.1.4. Şehir halkı.....	215
4.2. Vakıflar ve dinî müesseseler.....	217
4.2.1.Vakıf Kavramı, vakfın tarihi gelişimi ve evkâf-ı hümayûn nezâreti'nin kuruluşu	217
4.2.2. XIX.yüzyıl Bayburd vakıfları.....	222
4.2.2.1.Cami vakıfları.....	222
4.2.2.2.Mescid vakıfları	241
4.2.2.3.Medrese ve mektep vakıfları	248
4.2.2.4.Zaviye vakıfları.....	255
4.2.2.5.Diğer vakıflar.....	266
4.3.Bayburd'da Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu.....	275
4.3.1.Müslüman ve gayr-i müslim gruplar.....	277
4.3.2.Ailede kullanılan şahıs adları, lakaplar ve aile reislerinin fiziksel özelliği	278
4.4.Giyim-Kuşam.....	284
4.5.Kullanılan Ev Eşyaları.....	287
4.6.Asayiş Durumu, Muhtelif Suçlar ve Cezaları.....	289
4.7.Bayburd'da Eğitim-Öğretim Hayatı.....	293
4.7.1.Medreseler.....	294
4.7.2.Sıbyan ve iptida mektepleri.....	302

4.7.3.İnas mektebi.....	307
4.7.4.Rüşdiyeler.....	307
4.7.5.İdadiler.....	310
4.7.6.Kütüphaneler.....	313
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	314
5. İKTİSADİ YAPI.....	314
5.1.Şehrin Ekonomik Yapısı.....	314
5.1.1.Şehrin gelir kaynakları ve dağılımı.....	316
5.1.2.Şehirde yaşayan aile reislerinin meslekleri ve gelir kaynakları.....	316
5.2.Köylerin Ekonomik Yapısı.....	333
5.3.Tarım ve Hayvancılık.....	341
5.3.1. Tarım faaliyeti.....	341
5.3.2. Hayvancılık	346
5.4.Vergi Türleri ve Dağılımı.....	359
5.4.1.Vergi-yi mahsusa	359
5.4.2. Âşâr vergisi.....	359
SONUÇ.....	398
BİBLİYOGRAFYA.....	401
EKLER.....	421
ÖZGEÇMİŞ.....	441

5. TEZ İÇERİĞİNİN DÜZENLENMESİ

Her tez üç bölümden oluşur:

- a) Ön Sayfalar / Özel Sayfalar
- b) Tez Metni
- c) Kaynaklar

5.1. Tez Metni

5.1.1. Giriş Bölümü

Tezin ilk bölümlerinden birincisini oluşturan giriş bölümü "GİRİŞ" başlığı altında yazılmalıdır. Konuyu hazırlayıcı genel bilgiler bu kısımda verilir.

Ayrıca, tez konusu ile ilgili olarak söz edilmek istenen önceki çalışmalar varsa, bunlar da "GİRİŞ" bölümü içinde verilebilir.

5.1.2. Asıl Metin

Tezin GİRİŞ ile SONUÇ bölümleri arasındaki bölümlerin tümü ASIL METİN olarak tanımlanır; ancak "ASIL METİN" diye bir başlık KULLANILMAZ.

Tez konusunun niteliğine, yapılan araştırmanın ayrıntısına ve tezin hacmine göre; tez metni, ikinci, üçüncü ve dördüncü dereceden bölüm ve alt bölümlere ayrılır. Bunların herbiri için uygun bir başlık ve numaralama sistemi kullanılır.

5.1.3. Sonuç

Bu bölümde tez çalışmasından elde edilen genel sonuçlar, olabildiğince öz fakat açık ve seçik olarak yazılmalıdır.

6. KAYNAKLAR (Bibliyografya)

Kaynaklar başlığı tümüyle büyük harflerle, sayfanın sol kenar boşluğundan başlayarak yazılmalı ve başlıktan sonra bir aralık boşluk bırakılmalıdır. Tez içerisinde kullanılan kaynaklar, YAZAR SOYADINA GÖRE DİZİN hazırlanarak, sayfanın sol kenar boşluğu hizasından başlanarak yazılmalıdır.

Kaynaklar aşağıdaki genel kalıba uygun yazılmalıdır.

Yazar Soyadı - virgül-ilk adı- noktalı virgüle (;)- Kitap adı (italik) virgül, Yayın evi, - virgül-Yayınlandığı Şehir ve tarih.

ÖRNEK KAYNAKÇA

BİBLİYOGRAFYA

A- ARŞİV VESİKALARI

1. Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA)

a- Belgeler

A.MKT. MHM. (Sadâret Mektûbî Mühimme)

nr. 315/66, 535/12, 680/6, 317/99, 321/66. 330/ 6, 410/92, 680/29, 684/13.

A.MKT. MVL, (Sadâret Mektûbî Meclis-i Vâlâ)

nr. 119/30, 121/84, 145/34.

Cevdet Belediye

nr. 5834.

Cevdet Dahiliye

nr.12901

Cevdet Evkaf

nr.272, 382, 6146, 6255,19714, 27783,18680, 29213, 3965.

b- Defterler

Ayniyat Defterleri

Erzurum Ayniyat, nr.829, 830, 831, 832, 833.

Trabzon Ayniyat, nr.930,932, 933.

D.BŞM. MHF.(Bâb-ı Defteri Baş Muhallefât Dairesi)

nr.13538.

B- SÜRELİ YAYINLAR VE SALNAMELER

1- Dergiler

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi

Akademik Araştırmalar Dergisi

Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, Dün/ Bugün / Yarın

Belleten

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi

Türk Dünyası Araştırmaları

Türk Dünyası Tarih Dergisi

Türk İktisat Tarihi Yıllığı

Türk Tarih Kurumu Belgeler

Türkiyat Mecmuası

Türk Yurdu

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

Vakıflar Dergisi

C- KİTAPLAR VE MAKALELER

Ahmed Lütfi Efendi; *Vak'anüvîs Ahmed Lütfi Efendi Tarihi*, II-III, (neşr. Yücel Demirel, Tamer Erdoğan), Tarih Vakfı Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999.

Ahmet Eflâkî, *Menâkıb-ul Arifin*, I-II, (çeviren Tahsin Yazıcı), Milli Eğitim Yayınları, İstanbul 1964, s.265,379-381.

Ainsworth, William Francis; *Travels and Researches in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia*, London 1842.

Alikılıç, Dünder; "Tarih Boyunca Trabzon Havalisinde Kütüphaneler", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi Prof.Dr. Efrasiyap Gemalmaz Özel Sayısı*, sayı 17, Erzurum 2001, s.25-37.

Berki, Ali Himmet; "Vakıfların Tarihi, Mahiyeti, İnkişâf ve Tekâmülü Cemiyet ve Fertlere Sağladığı Faideler", *VD*. sayı VI. İstanbul 1965, s.125-150.

Beydilli, Kemal; "1828 – 1829 Osmanlı- Rus Savaşında Doğu Anadolu'dan Rusya'ya Göçürülen Ermeniler." *T.T.K. Belgeler*, XIII, sayı, 17, Ankara 1993, s.87-101.

Binbaşoğlu, Cavit; *Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi*, M.E. B. Yayınları, İstanbul 1995.

Boran, Ali; *Anadolu'daki İç Kale Cami ve Mescidleri*, T.T.K Yayınları, Ankara 2001.

Göde, Kemal; *Eretnalılar (1327- 1381)*, T.T.K Yayınları, Ankara 1994.

Grohmann, A; "Öşür ", *I.A.*, IX., İstanbul 1964, s.250-260.

Küçük, Cevdet; *Tanzimat Devrinde Erzurum*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1975.

7. ÖZGEÇMİŞ

Tez hazırlayan lisans öğrencisi, ÖZGEÇMİŞ başlığı altında kısa özgeçmişini üçüncü şahıs ağzından hazırlamalı ve tezin en son sayfasında verilmelidir.

8 EKLER

Tez metni içinde yer almaları halinde konuyu dağıtıcı ve okumada sürekliliği engelleyici nitelikteki ve dipnot olarak verilemeyecek kadar uzun olan açıklamalar, bir formülün çıkarılışı, örnek hesaplamalar, resimler, levhalar, belgeler vb. bu bölümde verilmelidir.

Bu bölümde yer alacak her bir açıklama için uygun bir başlık seçilmeli ve bunlar sunuş sırasına göre "EK-1, EK-2, EK-3,...." şeklinde, her biri ayrı bir sayfadan başlayacak şekilde sunulmalıdır. Ekler bölümünün sayfa numaraları, kaynaklar bölümünün bitişini izleyen sayfa numarası ile devam etmelidir.

Hazırlayan

Yrd.Doç.Dr. Yunus ÖZGER